

Vapaussodan
Tampereen Seudun Perinneyhdistys
www.vapaussodanperinne.yhdistysavain.fi

Vapaussodan Tampereen Seudun Perinneyhdistys 30 vuotta

Yhdistyksemme perustettiin 30 vuotta sitten Tammisunnuntain päivänä 28.1.1990. Perustamispäivä oli tietenkin harkiten valittu. Tässäkin mielessä meillä on vahva perusta ja vakavat perusteet; Vapaussodan perinteen vaaliminen on yhdistyksemme ydintehtävä.

Itse aattemme perusta ulottuu yli 100 vuotta taakse päin. Tammikuussa 1918 hallituksen joukkojen ylipäällikkö, kenraali Mannerheim alkoi suojeluskuntalaisten kanssa riisua maassamme vielä olevia venäläisiä sotajoukkoja aseista. Itsenäisyysjulistuksesta oli jo kulunut runsaat seitsemän viikkoa ja itsenäisyytemme oli myös maailmalla laajasti tunnustettu. Alkoi Vapaussota, katkera kamppailu, jonka tuloksena maamme itsenäisyys varmistettiin. Meillä on siis selkeä aatetausta – Vapaussota ja itsenäisyys. Toiminnallisesti yhdistyksellämme on useita eri juuria. Ensimmäisenä niistä voidaan mainita 1920-luvun lopulla perustettu Rintamamiesliitto

(vuoteen 1940 Vapaussodan Rintamamiesliitto), joka Jatkosodan jälkeen jouduttiin ns. poliittisista realiteeteista johtuen – suomeksi: valvontakomission venäläisen osapuolen vaatimuksesta – lakkauttamaan. Rintamamiesliitto oli perustettu sekä Vapaussodan veteraanien taloudelliseksi tukemiseksi että Vapaussodan perinteen vaalimiseksi.

Postimerkki valkoisen armeijan voiton 20-vuotiskunniaksi.

Kymmenkunta vuotta myöhemmin vuonna 1954 perustettiin Vapaussoturien Huoltosäätiö – täällä Tampereella. Ja Tampereella se kuten Perinneliittokin on pysynyt. Olkaamme siitä tyytyväisiä.

Perinneyhdistyksemme on saanut Huoltosäätiöltä perinnöksi perinteen vaalimisen, esimerkkinä Tammisunnuntain kirkkojuhla. Juhla on lähtöisin yli 60 vuoden takaa eli ajalta yli 30 vuotta ennen yhdistyksemme perustamista. Ensimmäinen Tammisunnuntain muistojuhla Tampereelle järjestettiin vuonna 1956; kirkkojuhlanä sitä on vietetty vuodesta 1963.

Vapaussodan Huoltosäätiön rinnalle perustettiin 13.1.1969 Huhtikuun 6. päivän kiltta. Nimi johtuu Tampereen valloituksen päivämäärästä. Killan toimintaohjelmassa olivat mm. sepeleenlaskut muistomerkeille juhlapäivinä ja kerhoillat vapaussotureille. Killan jäsenmäärä ei vuosien kuluessa kuitenkaan noussut yli sadan ja osallistuminenkin oli laimeata; toiminta alkoi hiipua. Vuonna 1983 kiltta päätettiin lopettaa. Toiminnaltaan Huhtikuun 6. päivän kiltta antoi myös pohjaa vuonna 1990 perustetulle yhdistyksellemme.

Kun Vapaussoturien Huoltosäätiö 1990-luvun alussa lopetti kenttäorganisaationsa, maahan oli jo perustettu Vapaussodan ja Itsenäisyyden perinneyhdistyksiä. Yhdistyksemme perustui, kun Vapaussoturien Huoltosäätiön Tampereen osasto päätti 28.1.1990 rekisteröityä nimellä "Vapaussodan ja Itsenäisyyden Tampereen perinneyhdistys ry". Vapaussoturien Huoltosäätiö ja Vapaussodan Perinneliitto testamenttasivat perinnetyön alueellisten perinneyhdistysten tehtäväksi. Sitä tehtävää olemme siis nyt hoitaneet 30 vuotta. 1990-luvun alussa yhdistyksellämme oli vielä viitisentoista vapaussoturijäsentä.

Eräs merkkitapahtuma yhdistyksemme historiassa oli lipun naulaus. Lippumme naulattiin 8.12.1994, siis noin 25 vuotta sitten. Lipun lahjoitti Huoltosäätiön naisosasto, joka kuukautta aiemmin oli lopettanut toimintansa ja jonka jäsenet liittyivät yhdistykseemme. Naisosaston varat siirrettiin myös yhdistyksellemme.

---

*Lipun naulaus, Aida Yli-Orvola ja Eero Ruusila.
Arkistokuva.*

Vuonna 1994 tehtiin päätös yhdistyksen nimenmuutoksesta nykyiseen muotoonsa - Vapaussodan Tampereen Seudun Perinneyhdistys ry. Kymmenkunta vuotta sitten yhdistyksen jäsenmäärä nousi yli 200:n ja on viime vuosina ollut runsaat 250, vuoden 2020 lopussa 261.

Jos yhdistyksemme toiminta nykyisin on monimuotoista ja vireätä, on se ollut sitä aivan alusta lähtienkin. Kunniakäynnit, Tammisunnuntain kirkkojuhla, kerhoillat, juhlat, tutustumiskäynnit ja matkat niin kotimaahan kuin ulkomaille ovat sisältyneet ohjelmiin.

Tammisunnuntain kirkkoilta tammikuun viimeisenä sunnuntaina Tampereen Tuomiokirkossa on yhdistyksemme mittavin vuotuinen tapahtuma. Siihen on osallistunut vuosittain runsaat 300 henkeä. Oleellinen osa kirkkoilta on tietenkin

isänmaallinen juhlapuhe. Musiikista ovat perinteisesti vastanneet Ilmavoimien soittokunta ja Poikakuoro Pirkanpojat sekä kirkon urkuri ja kanttori.

Kirkkoillan kolehti on viime vuosikymmenellä kannettu Tarton Suomen-poikien huoltotyöhön, nyttemmin puoliksi Pirkanmaan sotaveteraanien huoltotyöhön. Kolehdin kantajina on useimmiten toiminut Partiolippukunta Näsin Tytöt. Tilaisuutta on juhlistanut kansalaisjärjestöjen noin 25 lipun muodostama lippulinna.

Tammisunnuntain kirkkojuhla 27.1.2019. Kuva Sirkka Ojala

Yhdistyksemme perinteisiin kuuluvat juhlapäivien kunniakäynnit. Yhdistyksen itse järjestämiä kunniakäyntejä: 6.4. Tampereen valtauksen vuosipäivänä

Vapaussoturien ja Ruotsalaisten vapaaehtoisten muistomerkeillä sekä 15.5. Vapaussodan päättymisen vuosipäivänä Vapaudenpatsaalla Hämeenpuistossa.

Kunniakäynti Tampereen valtauksen muistopäivänä 6.4.2018.

Kuva Sirkka Ojala.

Yhdistyksemme osallistuu perinteisesti yhteistyökumppaneiden järjestämiin kunniakäynteihin 31.1. Suinulan muistomerkillä, 24.2. Viron itsenäisyyspäivänä Viron vapaussodassa kaatuneiden suomalaisten muistokivellä Kalevankankaalla, 15.3. Mannisen taistelun muistomerkillä Väärinmajalla, Kaatuneiden muistopäivänä Kalevankankaalla ja Suinulassa, 4.6. Puolustusvoimain lippupäivänä Kalevankankaalla ja Mannerheimin patsaalla Leinolassa sekä 6.12. Itsenäisyyspäivänä Kalevankankaalla ja Suinulassa. Osassa edellä mainittuja yhdistyksemme lippu on mukana kunniavartiossa tai lippulinnassa.

Vakiintuneita jäsentilaisuuksia ovat kerhoillat esitelmineen. Kerhoiltoja on perinteisesti järjestetty kevätkaudella kaksi ja syyskaudella kolme.

Vuosikokous ja kerhoilta 2.4.2019 Ravintola Vaskitähdessä. Kuva Sirkka Ojala.

Muillekin kuin jäsenille suunnattuja seminaareja tai muita esitelmätillaisuuksia on järjestetty varsinkin juhlavuosina kuten Tampereen taistelujen ja Tarton rauhan 100 -muistovuosina.

Yhdistyksen järjestämät useampipäiväiset opintomatkat ovat suuntautuneet lähinnä luovutetun Karjalan alueelle Vapaussodan taistelupaikoille sekä Vroon ja Pohjois-Latviaan suomalaisten vapaaehtoisten vapaussoturien jalanjäljille.

Vapaussota-aiheinen matka Antreaan ja Viipuriin tehtiin elokuussa 2011. Kuvassa kunniakäynti Antrean hautausmaan sankarimuistomerkillä. Kuva Markku Rauhalahhti.

Yhden päivän mittaisia kulttuuriretkiä on tehty lähinnä Pirkanmaan alueella.

Retki Pälkäneelle ja Kangasalle syyskuussa 2018.

Kuva Pälkäneen sankarimuistomerkillä Sirkka Ojala.

Vapaussotaperinteeseen liittyvät yhteydet Viroon ja Latviaan ovat viime vuosina olleet mukana ohjelmissamme, erityisesti vuonna 2019, kun oli kulunut sata vuotta näiden

naapurimaiden vapaussodista. Latvian Bejassa sijaitsevan seitsemän suomalaisen vapaaehtoisen sankarihautausmaa on ollut talkookohteenamme. Helmikuussa 2019 yhdistyksemme oli mukana, kun Perinneliittomme hankkeena Latvian Aluksneen, entiseen Marienburgiin, pystytettiin Pohjan Poikien muistomerkki. Nämä hankkeet ja

yhteydet naapurimaihimme ovat toiminnassamme lisänä, omaa jäsenoimintaa ne eivät vähennä, vaan rikastuttavat.

Tulevaisuuden visioita olemme yhdistyksemme hallituksessa myös käsitelleet. Sukupolvet vaihtuvat ja tietämys itsenäisyytemme alkuvaiheista vähenee. Perinnetyönkin on uudistuttava. Jatkossa on toimittava tähänastista kunnioittaen mutta myös uusia toimintamuotoja ja uudenlaista sisältöä etsien. Vapaussotakäsitteen alle on yhä useammin liitetty myös Talvi- ja Jatkosotamme. Vapaussotiahan ne toki ovat olleetkin. Muutama alueyhdistys on jo muuttanut nimensä vapaussotien perinneyhdistykseksi. Harkinnan arvoinen asia meilläkin.

Yhdistyksemme strategiapohdinnoissa on nähty tärkeäksi erityisesti yhteistyön lisääminen toisten sotiemme perinnettä vaalivien perinneyhteisöjen kanssa, koulu- ja nuorisoyhteyksien tehostaminen sekä yleisen tiedottamisen tehostaminen moderneja viestintämuotoja käyttäen.

Yhdistyksemme on mukana Suinulan muistomerkin ja sen ympäristön kunnostushankkeessa yhteistyössä Tampereen Insinööriopiskelijat ry:n, Maakuntamuseon, Kangasalan reservijärjestöjen sekä naapurimaanomistajien kanssa

Kuva Sirkka Ojala.

Lämpimät kiitokset yhdistyksemme takavuosien taitaville ja uutterille puheenjohtajille, hallitusten jäsenille ja muille toimijoille. Te olette hienosti ja tuloksellisesti hoitaneet yhdistyksemme ydintehtävää – Vapaussodan ja vapaussotiemme perinteiden vaalimista. Toimintanne on tarjonnut jäsenillemme sekä asiapitoista että viihteellistäkin ohjelmaa ja se on lisäksi säteillyt "aatteen paloa" ulos päin.

Hyvät jäsenemme, kiitos aktiivisesta osallistumisesta ja tuesta, jota olette antaneet toimijoille. Hyvät yhteistyökumppanimme, kiitos tähänastisesta; yhteistyömme jatkukoon.

Markku Rauhalhti
puheenjohtaja 2013-2021